

Drepturile minorilor în cadrul procedurilor judiciare

Conținut furnizat de
Austria

Austria

Codul de procedură civilă austriac stabilește principiile generale pentru audierea minorilor, și anume a persoanelor cu vârsta sub 18 ani, în cadrul procedurilor civile. Principiile servesc la satisfacerea nevoii specifice de protecție a minorilor atunci când se confruntă cu situații stresante în timpul audierilor. În cazul minorilor, se poate renunța la audiere, integral sau parțial, la cerere sau din oficiu, în cazul în care audierea în sine ar pune în pericol bunăstarea minorului, ținând seama de maturitatea sa psihică, de obiectul audierii și de relația strânsă a minorului cu părțile la procedură, iar protecția minorului nu poate fi asigurată prin alte mijloace. În cazul în care o audiere ar pune în pericol bunăstarea unui minor numai prin simpla prezență a părților sau a reprezentanților acestora, se poate organiza o audiere separată, și anume o audiere într-un alt loc, dacă este necesar, efectuată de experți calificați în mod corespunzător. Minorul poate fi însoțit la audiere de către o persoană de încredere, dacă acest lucru este în interesul minorului. În cazul în care obiectul acțiunii civile are o legătură de fapt cu o procedură penală, iar o victimă minoră, și anume cu vârsta sub 14 ani, în cadrul respectivei proceduri penale trebuie să fie audiată în cadrul procedurii civile, în mod normal trebuie desemnat un expert calificat în mod corespunzător pentru efectuarea audierii. Audierea în cadrul unei ședințe publice se poate desfășura, dacă este necesar, cu ușile închise.

Procedurile penale pentru minori în Austria

O infracțiune săvârșită de un minor reprezintă o faptă săvârșită de o persoană cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani [articolul 1 alineatele (1), (2) și (3) din Legea privind răspunderea penală a minorilor [*Jugendgerichtsgesetz*, JGG]].

Sunt excluse de la orice fel de urmărire penală, infracțiunile săvârșite de un minor cu vârsta sub 14 ani. Ca răspuns la astfel de fapte, instanța de tutelă/instanța specializată în dreptul familiei poate lua măsuri exclusiv pentru protejarea și promovarea dezvoltării personale a minorului [articolul 4 alineatul (1) din JGG].

În plus, un minor (mai exact, o persoană cu vârsta cuprinsă între 14 și 18 ani) care săvârșește o infracțiune nu răspunde penal dacă:

1. acesta nu este, din motive speciale, suficient de matur pentru a recunoaște ilegalitatea faptei sau pentru a acționa în consecință sau
2. comite o infracțiune la o vârstă sub 16 ani, în cazul în care nu se face vinovat de o abatere gravă și nu există motive specifice care să impună aplicarea dreptului penal pentru minori pentru a-l descuraja să mai săvârșească infracțiuni.

Principiul de bază al dreptului penal pentru minori, consacrat în principal în JGG, este acela de a descuraja autorul infracțiunii să mai săvârșească alte infracțiuni, ajutându-l astfel să devină un cetățean responsabil, care respectă legea [articolul 5 alineatul (1)]. Anumite dispoziții procedurale ale JGG și anumite limitări privind severitatea pedepselor se aplică și persoanelor cu vârste cuprinse între 18 și 21 de ani care sunt considerate „adulți tineri” [articolul 1 alineatul (5) și articolul 19 din JGG].

De regulă, în cadrul procedurilor împotriva delincvenților juvenili și, în majoritatea cazurilor, împotriva adulților tineri, durata maximă de pedeapsă privative de libertate și cuantumul maxim pe zi al amenzii sunt reduse la

jumătate. Nu există un prag minim al pedepsei. Amenzile calculate pe baza valorii, a beneficiului sau a prejudiciului, inclusiv despăgubirile și confiscările, pot fi impuse numai în măsura în care acestea nu pun în pericol dezvoltarea ulterioară a acuzatului [articolul 5 alineatele (4), (5) și (6) din JGG].

Delincvenții juvenili și adulții tineri nu pot fi condamnați la închisoare pe viață. În cazul unei infracțiuni care se pedepsește cu închisoare pe viață și al unei infracțiuni care se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani, se aplică o pedeapsă privativă de libertate cu o durată cuprinsă între 1 an și 15 ani și, respectiv, între 1 an și 10 ani, dacă infracțiunea a fost săvârșită de un minor cu vârsta de minimum 16 ani [articolul 5 alineatul (2) din JGG]. În cazul unei infracțiuni care se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani, se aplică o pedeapsă privativă de libertate cu o durată cuprinsă între 6 luni și 10 ani [articolul 5 alineatul (3) din JGG].

Procedura penală austriacă aplicabilă în cauzele cu infractori minori, care ar putea fi calificată drept „dezincriminare procedurală”, prevede posibilitatea de a se abține de la începerea urmăririi penale sau de a renunța la aceasta. Parchetul trebuie să se abțină de la începerea urmăririi penale a unui delincvent juvenil în cazul în care infracțiunea se pedepsește doar cu o amendă sau cu închisoare de până la 5 ani și nu pare a fi necesară aplicarea unor măsuri suplimentare pentru a-l descuraja pe delincventul juvenil să mai săvârșească alte infracțiuni. Cu toate acestea, trebuie efectuată întotdeauna urmărirea penală a presupusului autor în cazul în care fapta sa a dus la decesul unei ființe umane [articolul 6 alineatul (1) din JGG]. În aceleași condiții, după inițierea unei proceduri preliminare sau după punerea sub acuzare, instanța trebuie să dispună, prin ordonanță, încetarea procesului penal cu privire la o infracțiune până la încheierea dezbaterilor în litigiul principal [articolul 6 alineatul (3) din JGG].

În cazul în care se consideră necesară informarea oficială a presupusului autor cu privire la ilegalitatea anumitor fapte, cum ar fi cele reclamate, și la posibilele consecințe ale acestora, instanța de tutelă trebuie să efectueze respectiva informare la cererea parchetului [articolul 6 alineatul (2) din JGG].

În plus, cu condiția generală ca infracțiunea săvârșită de autorul acesteia să nu fie considerată gravă, și anume infracțiunea nu a condus la decesul unei persoane, și să nu pară necesară aplicarea unei pedepse pentru a descuraja inculpatul să mai săvârșească alte infracțiuni, parchetul este obligat să ofere acestuia măsuri alternative.

Există patru tipuri de măsuri alternative: plata unei amenzi [articolul 200 din Codul de procedură penală [*Strafprozessordnung*, StPO], muncă în folosul comunității (articolele 201 și 202 din StPO), o perioadă de probă cu sprijinul unui ofițer de probațiune și în anumite condiții (articolul 203 din StPO), precum și mediere între victimă și infractor (articolul 204 din StPO). În aceleași condiții, instanța poate, de asemenea, să respingă rechizitoriul și să dispună măsuri alternative.

Următoarea soluție posibilă este constatarea vinovăției fără aplicarea unei pedepse (articolul 12 din JGG) sau sub rezerva aplicării unei pedepse (articolul 13 din JGG). Printre aceste condiții se numără instrucțiunile, serviciile de probațiune și hotărârile judecătorești.

În temeiul articolului 12 din JGG, instanța ar trebui să renunțe la o condamnare în cazul în care se impune doar aplicarea unei pedepse ușoare unui delincvent juvenil și se poate presupune că o condamnare este suficientă în sine pentru a-l descuraja pe autorul infracțiunii să mai săvârșească alte infracțiuni.

Potrivit articolului 13 din JGG, nu se poate aplica nicio pedeapsă pentru o infracțiune săvârșită de un minor în cursul unei perioade de probă cuprinse între un an și trei ani dacă se poate presupune că respectiva condamnare și posibilitatea aplicării pedepsei, singură sau împreună cu alte măsuri, sunt de natură să descurajeze autorul să mai săvârșească alte infracțiuni.

Posibilitatea unei condamnări cu sau fără suspendarea executării pedepsei completează catalogul răspunsurilor judiciare la delincvența juvenilă.

În cazul în care se consideră necesară informarea oficială a presupusului autor cu privire la ilegalitatea anumitor fapte, cum ar fi cele reclamate, și la posibilele consecințe ale acestora, instanța de tutelă trebuie să efectueze respectiva informare la cererea parchetului [articolul 6 alineatul (2) din JGG].

Pentru a evita consecințele negative ale privării de libertate pentru o perioadă scurtă, arestarea preventivă ar trebui impusă numai dacă este necesară și dacă nu este posibilă nicio altă măsură. Arestarea preventivă nu

poate fi impusă în cazul unor infracțiuni minore.

Procurorii și judecătorii sunt obligați să verifice în mod periodic dacă arestarea preventivă este necesară. Prin urmare, și pentru a explora alte posibilități procedurale, trebuie organizate conferințe care să implice rețeaua socială a delincvenților tineri (conferința rețelei sociale), în scopul evitării arestării preventive.

În plus, în aproape toate cazurile, trebuie efectuată o evaluare individuală („raport de caracterizare a tânărului”), care ar trebui să țină seama, în special, de personalitatea și gradul de maturitate, mediul economic, social și familial – inclusiv de mediul de viață – și vulnerabilitatea deosebită a delincventului juvenil.

Nu în ultimul rând, dreptul austriac privind răspunderea penală a minorilor asigură faptul că judecătorii și procurorii care se ocupă de procedurile penale împotriva tinerilor au competențe speciale în acest domeniu și pot avea acces la formare specifică.

În concluzie, „instrumentele” Legii privind răspunderea penală a minorilor din Austria permit procurorilor și judecătorilor să ia cele mai bune hotărâri posibile în cadrul procedurilor penale împotriva delincvenților juvenili și să asigure nivelul maxim al măsurilor de justiție restaurativă.

Transpunerea în dreptul intern a Directivei privind procedurile penale cu minori [Directiva (UE) 2016/800 din 11 mai 2016 privind garanțiile procedurale pentru copiii care sunt persoane suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, JO L 132, 11.5.2016, p. 1] a asigurat, de asemenea, reprezentarea activă a minorilor de către un avocat la prima audiere efectuată de către poliție (în orice caz, acest lucru a fost prevăzut, fără excepție, în cadrul tuturor procedurilor penale). În plus, audierile efectuate de către poliție și de către alte autorități de aplicare a legii trebuie înregistrate audiovizual, în măsura în care acest lucru este proporțional (în special atunci când nu este prezent un avocat), iar drepturile la informare ale suspectilor juvenili au fost extinse în conformitate cu dispozițiile Directivei privind procedurile penale cu minori. Celelalte dispoziții ale directivei prevăd drepturi deja existente în JGG.

- Drepturile victimelor minore în cadrul procedurilor penale:

În cadrul procedurilor penale din Austria, pe lângă drepturile generale ale victimelor (articolul 66 și următoarele din StPO), există o gamă largă de drepturi și de măsuri specifice pentru protecția victimelor minore, cum ar fi:

- desemnarea unui curator pentru victimele minore în cazurile menționate la articolul 66a alineatul (3) din StPO;
- informații privind evadarea, recapturarea și prima eliberare nesupravegheată din instituție sau privind eliberarea iminentă sau efectivă a deținutului, inclusiv instrucțiunile care îi sunt date acestuia cu scopul de a proteja victima [articolul 106 alineatul (4) și articolul 149 alineatul (5) din Legea privind executarea pedepselor din Austria [*Strafvollzugsgesetz*]);
- asistența psihosocială și judiciară în cadrul procedurilor penale în temeiul articolului 66b din StPO (a se vedea mai jos);
- posibilitatea unei audieri contradictorii separate și efective în cadrul anchetei și al dezbaterilor în cauza principală pentru a evita contactul direct între martori și inculpat (articolele 165 și 250 din StPO);
- În cazul în care a avut loc o audiere contradictorie, martorul este exonerat de obligația de a depune mărturie suplimentară, iar procesul-verbal al audierii contradictorii poate fi citit în cadrul dezbaterilor în cauza principală [articolul 252 alineatul (1) punctul 2a din StPO];
- protecția identității martorului [articolul 10 alineatul (3), articolul 161 alineatul (1) și articolul 162 din StPO];
- protecția vieții private a victimei [articolul 228 alineatul (4) din StPO; articolul 7a alineatul (1) punctul 1 din Legea privind mass-media [*Mediengesetz*]);
- posibilitatea de a fi audiat ca martor la domiciliu sau în altă parte [de exemplu, în caz de boală, fragilitate, circumstanțe justificate – articolul 160 alineatul (1) și articolul 247a din StPO];
- victimele cu vârsta sub 18 ani sunt considerate întotdeauna ca fiind deosebit de vulnerabile și, în cadrul procedurilor penale, pe lângă drepturile generale ale victimelor, beneficiază de drepturile speciale enumerate la articolul 66a alineatul (2) din StPO:
 - să fie audiate de o persoană de același sex [articolul 66a alineatul (2) punctul 1];
 - serviciile de interpretariat [articolul 66 alineatul (3)] să fie prestate, atunci când este posibil, de către o persoană de același sex în timpul audierilor victimei, atât în cadrul procedurii precontencioase, cât și al procesului (punctul 1a);

- să refuze să răspundă la întrebări referitoare la detaliile infracțiunii în cazul în care consideră că descrierea acestor detalii nu este rezonabilă sau să refuze să răspundă la întrebări referitoare la împrejurări cu un pronunțat caracter personal (punctul 2);
- să solicite să fie examinată într-un mod delicat [articolul 165 și articolul 250 alineatul (3) din StPO] în timpul anchetei și al procesului și, în orice caz, în modul descris la articolul 165 alineatul (3) din StPO, dacă este necesar, de către un expert (punctul 3) – în special în cazul unei victime minore a cărei integritate sexuală ar fi putut fi afectată ca urmare a infracțiunii de care este acuzat inculpatul;
- să solicite desfășurarea procesului cu ușile închise [articolul 229 alineatul (1) din StPO] (punctul 4);
- să fie imediat informate din oficiu, în sensul articolului 172 alineatul (4), al articolului 177 alineatul (5) și al articolului 181a din StPO (punctul 5) și
- prezența unei persoane de încredere în timpul audierii [articolul 160 alineatul (2) din StPO] (punctul 6).
- În temeiul articolului 70 alineatul (1) din StPO, victimele deosebit de vulnerabile trebuie să fie informate cu privire la drepturile lor în temeiul articolului 66a din StPO, cel târziu înainte de prima lor audiere.
- Informațiile privind drepturile legale ale victimelor sunt furnizate, de asemenea, într-o limbă și într-un mod pe care acestea îl înțeleg, ținând seama de nevoile lor personale specifice.
- În temeiul articolului 160 alineatul (3) din StPO, victimele care nu au împlinit încă vârsta de 14 ani pot fi audiate numai în prezența unei persoane de încredere. Aceasta poate fi un reprezentant legal, un asistent judiciar sau o altă persoană de încredere. Toate celelalte victime, în special cele care au împlinit vârsta de 14 ani, dar care nu au împlinit încă vârsta de 18 ani, au, de asemenea, dreptul de a fi audiate în prezența unei persoane de încredere alese de ele. Acest drept trebuie indicat în citația la audierea martorilor.
 - Începând din 1997, în toate instanțele în care se desfășoară procedurile penale, au fost amenajate săli de audiere adecvate pentru copii.

Unul dintre instrumentele importante în domeniul protecției victimelor este asistența psihosocială și judiciară în cadrul procedurilor penale. Aceasta este acordată gratuit anumitor grupuri de persoane, la cerere.

Asistența psihosocială și judiciară este disponibilă:

- pentru persoanele care este posibil să fi fost expuse la acte de violență sau la amenințări periculoase ca urmare a unei fapte penale intenționate, a căror integritate sexuală și autodeterminare este posibil să fi fost încălțate sau a căror dependență personală este posibil să fi fost exploatată la săvârșirea unei astfel de infracțiuni;
- în cazul în care decesul unei persoane este posibil să fi fost cauzat de o infracțiune și sunteți o rudă apropiată a respectivei persoane sau dacă sunteți o rudă a respectivei persoane și ați fost martor la faptă;
- pentru victimele infracțiunilor de terorism;
- pentru victimele unei infracțiuni tipice „motivate de ură în mediul online”. Printre acestea se numără persecuția constantă, hărțuirea continuă prin mijloace de telecomunicații sau prin intermediul unui sistem informatic (hărțuirea pe internet de către mai multe persoane) și instigarea. În această categorie sunt incluse, de asemenea, infracțiuni cum ar fi calomnia, acuzația privind o faptă penală pasibilă de pedeapsă pe cale judiciară, care a fost deja respinsă, insulta și defăimarea, în cazul în care există indicii că infracțiunea a fost săvârșită prin mijloace de telecomunicații sau prin utilizarea unui sistem informatic;
- în cazul minorilor care au fost martori la fapte de violență în mediul lor social (violență în familie, violență împotriva copiilor).

Sprrijinirea victimelor este necesară pentru a proteja drepturile victimelor și trebuie să fie asigurată de organizația de sprijinire a victimelor.

Asistența psihosocială include pregătirea victimei pentru procedurile penale și pentru stresul emoțional asociat, precum și însoțirea acesteia la audierile în care are calitatea de martor, furnizarea de asistență judiciară și consultanță juridică și reprezentarea juridică a victimei de către un avocat în cadrul procedurilor penale (articolul 66b din StPO). Persoanelor a căror integritate sexuală este posibil să fi fost afectată și care nu au împlinit încă vârsta de 14 ani li se acordă în mod sistematic sprijin psihosocial.

Ministrul federal al justiției este autorizat să încheie contracte cu instituții adecvate și recunoscute pentru a oferi sprijin persoanelor menționate la punctul 1, după verificarea îndeplinirii cerințelor legale [articolul 66b alineatul (3) prima teză din StPO]. Ministerul Federal al Justiției a încheiat contracte cu un număr mare de instituții

adecvate și recunoscute pentru a oferi asistență psihosocială și/sau judiciară, multe dintre acestea, cum ar fi centrele de protecție a copilului, centrele de prevenire a violenței și centrele de intervenție, fiind specializate în lucrul cu copiii.

■ Ultima actualizare: 26/07/2024

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.